

Büyük Kas Motor Gelişim Testi-2 (TGMD-2)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Büyük Kas Motor Gelişim Testi-2 (TGMD-2)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18270>

Özet

Büyük Kas Motor Gelişim Testi-2 (TGMD-2), okul öncesi ve ilkokul çağındaki çocukların **büyük kas motor gelişimi** düzeyini ölçmek amacıyla tasarlanmış uluslararası alanda kabul görmüş bir ölçüm aracıdır. Bu uyarlama çalışması, Türkiye'deki çocukların **temel motor becerileri** (lokomotor ve nesne kontrolü) performanslarını standart bir çerçevede değerlendirilmeyi hedeflemiştir. Orijinal test, motor becerilerin kalitesini süreç odaklı bir yaklaşımla değerlendirir, bu da gelişimsel gecikmeleri ve müdahale gereksinimlerini belirlemede kritik öneme sahiptir. TGMD-2, alanında en yaygın kullanılan ve en güvenilir araçlardan biri olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Büyük Kas Motor Gelişimi, TGMD-2, Lokomotor Beceriler, Nesne Kontrol Becerileri, Motor Değerlendirme, Çocuk Gelişimi.

Yazarlar

Menekşe Boz, Ayşe Güngör-Aytar.

Amaç

TGMD-2'nin temel amacı, genellikle 3 ila 10 yaş arasındaki çocuklarda **büyük kas motor becerilerinin** gelişimsel düzeyini ve kalitesini sistematik olarak ölçmektir. Test, çocuğun motor yeterliliğini belirlemek ve yaşlarına göre nerede konumlandığını saptamak için kullanılır. Bu araç, çocukların motor gelişim alanındaki güçlü ve zayıf yönlerini belirleyerek, bireyselleştirilmiş eğitim programlarının (BEP) hazırlanmasına ve erken müdahale stratejilerinin geliştirilmesine olanak tanır.

Türkçeye uyarlama çalışması ise, testin kültürel ve dilsel geçerliliğini Türkiye popülasyonunda sağlamaya amaçlanmıştır, böylece Türk kültürüne özgü çevresel faktörlerin motor performans üzerindeki etkilerini hesaba katarak geçerli ve güvenilir sonuçlar elde etmeyi hedeflemiştir. Test, hem araştırmacılar hem de uygulayıcılar için önemli bir tanı araçtır.

Yapı

Ölçek, **büyük kas motor gelişimi** yapısını iki ana alt kategori altında inceler: **Lokomotor Beceriler** ve **Nesne Kontrol Becerileri**. Bu iki alt test, toplamda 12 temel motor beceriyi değerlendirir ve motor gelişimin temel taşları oluşturur.

Lokomotor Beceriler, vücudun mekân içinde hareket etme yeteneğini kapsar ve koşma, zıplama, sekme gibi becerileri içerir. Bu beceriler, çocuğun bağımsız hareket etme ve çevresiyle etkileşim kurma yeteneği için temeldir. **Nesne Kontrol Becerileri** ise, bir nesneyi manipüle etme yeteneğini, yani atma, yakalama, vurma gibi becerileri içerir. Bu beceriler, el-göz koordinasyonu ve motor planlama yeteneğinin gelişimini yansıtır.

Geçerlik

Orijinal **TGMD-2**, kapsam geçerliği ve ölçüt bağıntılı geçerlik açısından güçlü kanıtlar sunmaktadır. Boz ve Güngör-Aytar (2012) tarafından yürütülen Türk çocuklarına uyarlama çalışmasında, öncelikle testin maddelerinin kültürel uygunluğu ve dilsel geçerliliği sağlanarak **içerik geçerliği** desteklenmiştir. Bu süreçte, uzman görüşlerine başvurulmuş ve maddelerin Türk çocuklarının motor gelişim bağlamına uygunluğu teyit edilmiştir.

Yapı geçerliği açısından, testin ölçtüğü iki temel yapı olan lokomotor ve nesne kontrol becerilerinin birbirinden ayrışma derecesini inceleyen analizler, testin teorik yapıya ne ölçüde temsil ettiğini gösterir. Uyarlama çalışması, testin Türk çocuklarında da motor gelişimin temel unsurlarına geçerli bir şekilde ölçebildiğini ortaya koymayı hedeflemiştir.

Güvenilirlik

Motor beceri testlerinde güvenilirlik, sonuçların tutarlılığı ve objektifliği açısından hayati öneme sahiptir. Uyarlama çalışmaları güvenirlik, genellikle test-tekrar test güvenilirliği ve değerlendiriciler arası güvenirlik analizleri ile incelenir. **Büyük Kas Motor Gelişim Testi-2**'nin güvenirlik katsayıları, testin farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar verdiğini (zamana bağlı tutarlılık) ve farklı gözlemciler tarafından puanlandığında dahi yüksek bir anlaşılabilirliğe sahip olduğunu göstermelidir.

Yüksek değerlendiriciler arası güvenirlik, testin uygulama ve puanlama prosedürlerinin net ve standartlaştırılmış olduğunu, böylece subjektif yorumların etkisinin minimize edildiğini işaret eder. Bu, testin klinik ve akademik ortamlarda güvenle kullanılabilmesi için temel bir gerekliliktir.

Faktör Analizi

Orijinal **TGMD-2**, kuramsal olarak 12 maddesi ile iki faktörlü bir yapıya sahiptir: Lokomotor Beceriler ve Nesne Kontrol Becerileri. Türkçeye uyarlama çalışmasında, bu iki faktörlü yapının Türk popülasyonunda da geçerli olup olmadığını incelemek amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır.

Yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçlarının, maddelerin beklenen alt ölçeklere yüklendiğini teyit etmesi ve model uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olması

beklenir. Bu analizler, testin yapşsal geçerlişini bilimsel olarak kanıtlar ve motor gelişim yapşının kültürel bağlamdan bağımsız olarak benzer şekilde organize olduğunu gösterir.

Araç

Test Type: Performans tabanlı, standartlaştırılmı uyarlama ölçüşü.

Format: Bireysel gözlem ve puanlama, kriter referanslı değerlendirme. Çocuğun her bir beceriyi ne kadar doşru gerçekleştirdiği, önceden belirlenmiş **kriterlere** (kriterlere) göre 0 veya 1 olarak puanlanır.

Language Available: Türkçe (Uyarlama) ve İngilizce (Orijinal).

Population Group: Normal gelişim gösteren çocuklar; motor gelişimde gecikme riski taşıyan veya özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklar.

Age Group: 3 yaş 0 ay ile 10 yaş 11 ay aras.

Population Details: Boz ve Güngör-Aytar'ın uyarlama çalışması, Türkiye'deki farklı sosyo-ekonomik ve kültürel bölgelerden seçilmiş belirli bir çocuk örnekleminde gerçekleştirilmiştir. Bu örneklem, testin Türkiye normlarının oluşturulmasına temel teşkil etmektedir.

Test Methodology: Test, uygulamacı tarafından çocuğun motor performansının doğrudan gözlemlenmesine dayanır. Her bir motor beceri (örneğin, koşma, yakalama) birden fazla deneme üzerinden değerlendirilir. Puanlama, becerinin niceliğinden ziyade kalitesine odaklanır, yani çocuğun hareketi doğru formda gerçekleştirep gerçekleştirmedine bakılır. Bu süreç odaklı yaklaşım, **gelişimsel motor becerilerin** (gelişimsel motor becerilerin) detaylı analizine olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Motor Beceriler, Uyarlama Çalışması, Kriter Referanslı Test, Lokomotor Beceriler, Gelişimsel Değerlendirme, Çocuk Gelişimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor.

Affiliation Email addresses: mboz@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar: Menekşe Boz).

Correspondence Address: Menekşe Boz (Sorumlu Yazar).

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Orijinal TGMD-2, 1999 yılında Dale Ulrich tarafından geliştirilmiştir. Türkçeye uyarlama çalışması ise **2012** yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanım ve klinik uygulamalar için orijinal yayıncı kuruluştan (PRO-ED) izin alınması gerekebilir.

Uyarlamanın akademik referansları aşağıdaki Kaynaklar bölümünde belirtilmiştir. Uyarlamanın orijinal PDF dosyasına buradan erişilebilir: buyuk-kas-motor-gelisim-2-tgmd-2-testi-toad.pdf

Kaynaklar

Boz, M. ve Güngör-Aytar, A. (2012). Büyük Kas Motor Gelişim-2 (TGMD-2) Testinin Türk çocuklarına uyarlama çalışması. *Akdeniz Eğitim Araştırmalar Dergisi*, 12, 17-24.

Ulrich, D. A. (1999). **Test of Gross Motor Development-2 (TGMD-2)**. PRO-ED.

Büyük Kas Motor Gelişim Testi-2 (TGMD-2) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Testin orijinal maddeleri (gözlem kriterleri) uyarlama makalesinde detaylı olarak sunulmuştur. TGMD-2, toplam 12 temel motor beceriyi değerlendirilmektedir. Her beceri için 3 ila 5 arasında performans kriteri bulunmaktadır.

Lokomotor Beceriler Alt Testi Maddeleri:

- Koşma (Running)
- Sıçrama (Jumping)
- Sekme (Hopping)
- Kayma (Sliding)
- Yana Adımlama (Gallop)
- Atlama (Leaping)

Nesne Kontrol Becerileri Alt Testi Maddeleri:

- Yakalamak (Catching)
- Vurmak (Striking stationary ball)
- Zıplatmak (Dribbling)
- Tekmelemek (Kicking)
- Fırlatmak (Overhand Throwing)

Yuvarlamak (Underhand Rolling)

ARABPSYCHOLOGY.COM